

Motion till riksdagen 2017/18:1658

av **Lise Nordin och Stina Bergström (båda MP)**

Riksdagsledamöters utrikesresor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förtydliga föreskrifterna för utrikesresor så att resans innehåll prioriteras framför resmålet och tillkännager detta för riksdagsstyrelsen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det verkligen är hög relevans för utskottens arbete som bör vara utgångspunkten för utskottens resor och tillkännager detta för riksdagsstyrelsen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra kravet om reseberättelse efter resans slut och tillkännager detta för riksdagsstyrelsen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att man bör eftersträva en allsidig information om studieämnet för utskottens resor, speciellt när man studerar frågor där det finns tydligt olika uppfattningar, och tillkännager detta för riksdagsstyrelsen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om alkohol vid utskottens utrikesresor och tillkännager detta för riksdagsstyrelsen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för riksdagsledamöter att välja tåg som transportsätt vid utrikes resor och tillkännager detta för riksdagsstyrelsen.

Inledning

Riksdagen har föreskrifter om utskottens utrikesresor som senast reviderades i mars 2012 (RFS 2012:1). Jämfört med den tidigare föreskriften gjordes flera strykningar och den nu gällande föreskriften innehåller inga närmare riktlinjer för val av resmål eller syfte. Kravet om reserapport har avskaffats. Vi menar att föreskrifterna behöver förtydligas och kompletteras ur ett par aspekter för att ta större hänsyn till miljö och ekonomi. Konstitutionsutskottet har tidigare avslagit flera av de här föreslagna ändringarna med hänvisning till bedömningar att tidigare regler inte tillämpades i praktiken. Att de tidigare reglerna inte efterlevdes tycker vi är ett tveksamt skäl att ta bort dem. Idag är det svårare för den riksdagsledamot som vill resa med tåg som

transportmedel vid utrikes resor. Det miljövänligare alternativet bör vara enkelt att välja.

Hänsyn till klimat och miljö

I riktlinjen för ledamöternas tjänsteresor står att resor i tjänsten ska planeras så att största möjliga hänsyn tas till miljön (2001:2). Vid planering av en utskottsresa anser vi att det är rimligt, bland annat ur miljösynpunkt, att först fråga sig vad man vill studera och sedan söka efter ett resmål där det kan studeras på ett bra sätt med hänsyn till både miljö och ekonomi. Ofta fungerar det tvärtom idag genom att man först funderar ut ett trevligt eller intressant land att åka till och sedan sätter ihop ett program för vad man vill studera. Resorna kan då bli både längre och dyrare än nödvändigt. Varför åka till Nya Zeeland om det man vill studera också finns i Danmark? I vissa fall kanske det inte ens är nödvändigt att resa över huvud taget. Syftet kanske kan uppnås genom att använda modern teknik, till exempel videokonferens.

Självklart kan det finnas goda motiv till längre resor som ger nya kunskaper och infallsvinklar och vi ifrågasätter därför inte principen om en resa utanför Europa per mandatperiod, men vi menar att varje resa måste övervägas och prövas så att det verkligen blir ett mervärde av att göra en längre och i många fall dyrare resa. För att bland annat minska miljö- och klimatpåverkan föreslår vi att riksdagen tillkännager för riksdagsstyrelsen att föreskriften för utskottens utrikesresor förtydligas så att resans innehåll prioriteras framför resmålet.

Utskotten genomför under mandatperioden minst en resa inom Europa. Vidare deltar enskilda ledamöter ofta på utskottens uppdrag på konferenser framför allt i Bryssel. I de fall där goda tågförbindelser finns, som till Bryssel, bör ledamöterna uppmanas att välja tåg. Tågresan kan ofta användas för arbete. Ett annat alternativ är att ta tåg en riktning och flyga den andra för att göra ett klimatsmartare val av resesätt. En flygresa genererar mångdubbelt högre utsläpp än motsvarande tågresan.

Resor för ökad kunskap och internationellt utbyte

I de reviderade föreskrifterna ströks 2 § om att resan ska ha hög relevans för utskottens arbete. Motiveringen var att det ansågs självklart. Vi delar inte bilden av att detta är självklart idag. Det finns exempel på utskottsresor där programmet till stor del handlat om att gynna svensk export eller svenska intressen i aktuella frågor.

Resornas upplägg bör vara sådant att ledamöterna får en bred kunskapsinhämtning i de frågor som studeras. Vid en resa som studerar exempelvis den kontroversiella frågan om etanolproduktion är det rimligt att träffa flera centrala aktörer och inte enbart det största etanolföretaget och deras forskningsenhet. Vi anser att det bör göras tydligt för utskotten att olika synvinklar på det som ska studeras bör tas upp så att en allsidig bild av frågan ges.

För att utskotten i efterhand ska kunna följa upp resan förordar vi att föreskrifterna återigen förtydligas att en reserapport ska skrivas för att redovisa de mest väsentliga resultaten och vilka utskottet träffat. Detta skulle stärka öppenheten mot allmänheten

och media. Det ökar också förutsättningarna för att utskottet ska ha nytta av den erfarenhet och kunskap som inhämtats under resan i sitt fortsatta arbete.

Alkohol vid tjänsteutövning

Det finns olika seder kring alkohol och till viss grad är det rimligt att vi anpassar oss till sederna i det land vi besöker. Det är också rimligt att ledamöter som åker på resor i uppdraget för skattepengar kan delta i programmet fullt ut. Vi menar därför att det vid reseplaneringen bör ses över så att bjudningar med alkohol hålls nere, även om totalförbud inte måste råda. En återhållsam tillgång på alkohol underlättar också för dem som bör eller vill undvika alkohol.

Underlätta tåg som transportsätt vid utrikes resor

Idag är riksdagens rutiner vid utrikes resor utformade med flyg som norm. Vid deltagande i de språkresor som erbjuds riksdagsledamöter finns endast flyg att fylla i på formuläret vid anmälan. Det finns exempel där skriftlig motivering av önskemålet att resa med tåg och båt har krävts av Riksdagsförvaltningen. Den av riksdagen upphandlade resebyrån saknar kompetens att boka tågresor i Europa. De har enligt egen uppgift inte tillgång till de sökfunktionerna. Många riksdagsledamöter tvingas idag vända sig till en privat resebyrå för bokning av tågresor utomlands. Förutsättningarna för ledamöter att välja tåg vid utrikes resor bör ses över. Att resa klimatsmart bör underlättas, inte motarbetas eftersom klimatet är vår tids ödesfråga.

Lise Nordin (MP)

Stina Bergström (MP)